

Op de bomen barricades Hoe groen is de plaatselijke politiek?

Het gaat gemiddeld niet goed met wijken die groen ontberen. Met de gemeenteraadsverkiezingen in aantocht proberen sommige politieke partijen, zoals de PvdA in Rotterdam, dan ook met 'meer groen' in hun programma beter te scoren. Roel van Dijk van Plant Publicity Holland, de organisatie die producten van Nederlandse boomkwekerijen promoot, discussieert met drie politici over de mogelijkheden die de plaatselijke politiek heeft om groen een plek in lokaal beleid te geven.

Auteur: Karlijn Raats

Bij de forumdiscussie 'Hoe zet je 'groen' in de politiek in?' waren aanwezig:

- Roel van Dijk, projectmanager openbaar groen bij PPH
- Marcel Delhez, wethouder beheer openbare ruimte gemeente Uden
- Noël Vergunst, gemeenteraadslid en fractievoorzitter GroenLinks Nijmegen
- Albaer Hillen, raadslid CDA Nijmegen

Ella Vogelaar, oud-minister van Wonen, Wijken en Integratie, maakte in maart 2007 veertig probleemwijken in Nederland bekend waarin de overheid bijna 8 miljoen euro zou investeren om de leefbaarheid in de wijken te verbeteren. Sleutel tot oplossing van het probleem is erachter komen waardoor deze wijken niet floreren. Eén ding valt al op: in al deze wijken ontbreekt het aan groen. Minister Verburg van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit investeerde dan ook begin dit jaar 7,8 miljoen euro om deze zogeheten 'krachtwijken' te vergroenen. Begin deze maand kwam daar nog eens 3,8 miljoen bij als investering tot 2012. Het streven van Verburg is dat het onderwerp 'De Groene Stad' volgend jaar in alle programma's van de politieke partijen wordt opgenomen. Met deze financiële injecties laat Verburg zien dat groen ertoe doet en dat groen de leefbaarheid van de wijken en dus de steden aantrekkelijk maakt.

Groen brengt sociaal welzijn

De Groene Stad is een concept van Plant Publicity

Roel van Dijk van PPH: "Het groen is nog te vaak de sluitpost op de begroting in de gemeente, terwijl groen zoveel voor wijken kan betekenen."

Holland (PPH), de organisatie die producten van Nederlandse boomkwekerijen promoot. De Groene Stad haakte vanaf september 2009 samen met het platform Groenforum Nederland in op de initiatieven van Verburg door tot en met maart 2010 de lokale politici te informeren over de meerwaarde van het groen. Dit gebeurt

Noël Vergunst van GroenLinks Nijmegen: In het ontwerp van de Nijmeegse wijk Hatert werd weinig tot geen aandacht aan groen besteed. Resultaat is dat deze wijk een veel hoger criminaliteitscijfer heeft dan de wijk Dukenburg, waarbij men de oude groenstructuur liet terugkomen.

Wat de aanleg van Dukenburg ook heeft aangetoond, is dat een groene wijk een gemêleerde bewonersgroep aantrekt

met digitale nieuwsbrieven, poster en factsheet. Ook informeert de promotieorganisatie burgers in huis-aan-huisbladen en het tv-programma Tuinruimers over de meerwaarde van groen in de openbare ruimte, omdat zij in maart hun stem gaat uitbrengen.

Roel van Dijk is binnen PPH en Groenforum Nederland verantwoordelijk voor het informeren van de lokale politici over de extra waarde van het groen. Hij geeft tijdens het rondetafelgesprek met de raadsleden en wethouder de aftrap: "Het groen is nog te vaak de sluitpost op de begroting in de gemeente, terwijl groen zoveel voor wijken kan betekenen. Zo zijn mensen die in een groene woonomgeving wonen gezonder en minder gestrest, de waarde van onroerend

Wethouder beheer Openbare Ruimte van de gemeente uden Marcel Delhez: "Dat bewoners groene stukjes voor hun eigen deur willen behouden, is een open deur intrappen. Maar weten zij wat eigenlijk de definitie is van een 'leefbare wijk'? Mensen zijn zich hier nog te weinig bewust van het algemene belang van groen in de openbare ruimte. Dat is ook de reden dat groen vaak zo weinig impact heeft op de politiek."

goed verhoogt tot 15 procent in een groene omgeving en groen zorgt voor verkoeling, zeker niet onbelangrijker nu de temperatuur in de steden almaar stijgt in de zomermaanden. Daarnaast zijn er beduidend minder kinderen met overgewicht in een groene omgeving. Dit jaar organiseerde Entente Florale, ministerie van LNV en PPH de competitie 'wie ontwerpt de meest duurzame en hoogwaardige groene speelplek?', omdat onderzoek heeft uitgewezen dat kinderen

ook creatiever en gelukkiger worden door groene speelplekken. Deze competitie gaat nog twee jaar door."

Praktijkvoorbeeld

GroenLinks-raadslid in Nijmegen Noël Vergunst beaamt het verhoogde welzijn door groen direct. Hij brengt een praktijkvoorbeeld te berde: "Eind jaren zestig, begin jaren zeventig is in Nijmegen de wijk Dukenburg aangelegd. In de ontwerpen

Albaer Hillen van CDA Nijmegen: "Wij hebben politieke eilandwerking. De verschillende wethouders verantwoordelijk voor gezondheid, economie en groen werken nauwelijks met elkaar samen. Dit komt groenbeleid nauwelijks ten goede."

liet men de oude groenstructuur terugkomen. De bebouwing volgt dus oude lijnen en ligt tussen grasvelden, slootjes en bomen in, in plaats van andersom. De wijk Hatert verrees in de jaren zestig. Daar werd weinig tot geen aandacht aan groen besteed in de ontwerpen. Resultaat is dat deze wijk een veel hoger criminaliteitscijfer heeft dan Dukenburg en dat het cijfer voor de woontevredenheid er ook veel lager is dan in Dukenburg. Wat de aanleg van Dukenburg ook heeft aangetoond, is dat een groene wijk een gemêleerde bewonersgroep aantrekt. De mix van bewoners in Dukenburg zorgt voor sociale rust.”

Voor een échte groene structuur moet een raad behoorlijk wat geld over hebben

Politieke eilandwerking

De toon in de forumdiscussie is gezet. Bij nieuwe bestemmingen moet er zoveel mogelijk groen ingebracht worden. Ook Nijmeegs CDA-raadslid en fractievoorzitter Albaer Hillen is van mening dat groen een aantrekkelijk punt op de politieke agenda is. Maar hij laat wel doorschemeren dat het nog niet zo gemakkelijk is om partijvoorstellen dan ook daadwerkelijk door te drukken in de praktijk. Een politieke partij kan behoorlijk wat obstakels op de weg naar ‘zoveel mogelijk groen’ tegenkomen volgens hem. “Wij hebben politieke eilandwerking. De verschillende wethouders verantwoordelijk voor gezondheid, economie en groen werken nauwelijks met elkaar samen. Dit komt groenbeleid nauwelijks ten goede: de ene wethouder plant fanatiek bomen, terwijl zijn collega-wethouder even hard kapvergunningen afgeeft”, aldus Hillen.

Zo kan het in Nijmegen gebeuren dat het plan Groene Allure strijdt voor meer groen in het centrum, maar met gemak onder de voet wordt gelopen door het plan voor een grootscheepse opknabbeurt van datzelfde centrum, waarbij voor het gemak alle bestaande bomen ruim baan moeten maken voor nieuwbakken staakjes. Van Dijk: “Het is belangrijk dat groen net zo belangrijk gaat worden als rood (woningen), blauw (water) en grijs (infrastructuur), waarin groen niet de sluitpost mag zijn. Ook is mijn visie: plant volwassen plantmateriaal, want de aanplant van te klein plantmateriaal van een te povere kwaliteit kost op den duur alleen maar

meer geld.” Wethouder Marcel Delhez van Uden, de gemeente die tot september dit jaar de Groenste Gemeente van Europa was, staat erom bekend dat hij een voorvechter is van stedelijk groen. Hij is erop gebrand overal waar hij komt een podium te creëren voor zijn mening. Hij kan zijn verontwaardiging niet onder stoelen of banken steken: “Bij ons zijn bomen zowat heilig! We beschermen ze met een bomenbeleidsplan. Dan heeft ‘groen in de politiek’ pas echt een betekenis. Of we nu een linkse of een rechtse coalitie hebben, iedereen is het erover eens dat openbaar groen in het algemeen en bomen in het bijzonder beschermd moeten worden. Iemand die een boom weg wil halen, moet wel met héle goede argumenten komen.”

Groen genoeg, ... of toch niet?

Voortkomend uit het groene beleidsplan betekent groen pas echt iets in de politiek volgens Delhez. Maar eerst moet dat groenbeleidsplan er komen en daarvoor is draagvlak nodig. Dus is het niet alleen noodzakelijk dat beleidsmakers en bestuurders zich een mening vormen over groen voor het opstellen van een groenbeleidsplan, ook is het nodig dat bewoners weten wat ze willen. Maar de bewoners van de stad aan de Waal lijken nog niet zover te zijn. Hillen beweert: “Bewoners van de binnenstad hebben weinig behoefte aan groen, omdat ze hun stad al als ‘groen’ ervaren: Nijmegen is omringd door poldergebied, heuvels en bossen. De autochtone bewoners van het centrum wilden in het verleden ook geen groen. Zij gaven de voorkeur aan moderne bebouwing.”

Het project ‘Groene Kansen’, waarover Vergunst van GroenLinks daarna vertelt, staat echter haaks op de burgermening ‘Nijmegen is groen genoeg’ die Hillen even daarvoor schetste. In dit project strijden bewoners voor het behoud of de aanleg van groene plekken op plaatsen in de stad die voor bebouwing zijn bestemd. Hoe kan dit dan? Hillen: “Tegenwoordig zijn er, in tegenstelling tot in het verleden, veel acties van bewoners in wijken om groen te sparen.”

Delhez hoort de tegenstellingen even aan. Dan vat hij samen: “Als gemeentes groener willen worden dan is het algemeen groene bewustzijn van burgers én bestuur noodzakelijk. Dat bewoners groene stukjes voor hun eigen deur willen behouden, is een open deur intrappen. Maar weten zij wat eigenlijk de definitie is van een ‘leefbare wijk’? In het buitenland leven mensen buiten, zitten ze fijn in parken met elkaar te kletsen. Zij weten dat waarschijnlijk wel.

Soms weten burgers ook niet goed wat ze willen. Vergunst vertelt over het project tot behoud van stadsgroen door burgers. Dit staat haaks op de signalen die Hillen opvangt van centrumbewoners die de binnenstad groen genoeg vinden.

“Voor een bomenbeleidsplan heb je hele goede ambtenaren nodig. Ook is belangrijk wie van het college beïnvloed wordt door de lobby.”

De ene wethouder plant fanatiek bomen, terwijl zijn collega-wethouder even hard kapvergunningen afgeeft

Maar in Nederland zit iedereen binnen. Mensen zijn zich hier nog te weinig bewust van het algemene belang van groen in de openbare ruimte. Dat is ook de reden dat groen vaak zo weinig impact heeft op de politiek." Van Dijk haakt hierop in door te zeggen dat het daarom zo goed is dat PPH de burger gaat informeren over de extra waarde die het groen te bieden heeft.

Gespreid bedje

Heeft Delhez niet makkelijk praten? Zijn bedje was al gespreid toen hij wethouder Groen werd. "Klopt, de beleidsplannen voor de Openbare Ruimte in Uden zijn al zo'n dertig jaar geleden door dappere mensen op papier gezet en vier jaar geleden is het bomenplan in beleid vertaald", moet hij toegeven. "Maar voor hen gold wel dat zij bewezen hebben dat als je iets wilt en ervoor vecht, je het voor elkaar kunt krijgen. Dus niets is onmogelijk." Maar burgers en beleidsmakers en bestuurders

zijn allemaal betrokken in een politiek spel. Wat is ervoor nodig om een bomenbeleidsplan werkelijk door te drukken in dat oerwoud van verschillende belangen? Delhez: "Hele goede ambtenaren. Ook is belangrijk wie van het college beïnvloed wordt door de lobby." Na wat gediscussieer over hoe invloed het beste kan worden uitgeoefend –aangezien financiële budgetten altijd eerder de koers lijken te dicteren dan overredingskracht-, blijven echter veel gemeentes, niet alleen Nijmegen, nog immer groene stukjes stad bij elkaar sprokkelen bij gebrek aan een gedegen bomenplan. GroenLinks blijft fervent initiatiefvoorstellen doen, zoals het voorstel voor de aanleg van groene speelparkjes binnen een straal van 300 meter van iedere bewoner. "Het laatste voorstel voor vaststelling van een groennorm binnen de bebouwde kom is gelukkig aangenomen", deelt Vergunst mede.

"Een groene structuur vergt moed van de héle plaatselijke politiek"

Moed vereist

De Udense wethouder is zeer enthousiast over de groene speelplekken en keuvelt vrolijk over de aanleg van speelparken in zijn woonplaats. Maar aan het einde van het liedje richt hij zich tot Nijmegen –en indirect tot alle andere gemeentes die zich qua groen in hetzelfde politieke vaarwater bevinden als de keizerstad. Hij concludeert dat politieke partijen balletjes kunnen opgooien wat ze willen, maar op de lange duur iedere groene plek in de stad moeten blijven bevechten als er geen groenbeleidsplan is. "Alle neuzen moeten  en kant op staan. Als je bij burgers en bestuurders het groen tussen de oren kunt krijgen dan krijg je ook makkelijker geld los in de begroting voor groen. En dat is belangrijk, want voor een échte groene structuur moet een gemeenteraad behoorlijk wat geld over hebben. Een groene structuur vergt dus moed van de héle plaatselijke politiek en van alle burgers, niet van  en partij. Maar aan de andere kant: je krijgt heel wat rendement terug uit al je investeringen."

Wortelwering & Wortelgeleiding

GREENMAX

www.greenmax.eu